

ELŐFIZETESI ÁRAK

Egész évre.....	24 kor. (13 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér 2 k.
Vidékire.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Deák Ferencz-utca 12. szám.

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezred centiméterenként 8 fillér.

parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér megállapodás szerint.

Szerda, november 2.

Szállítsuk le a pótdólt!

Kolozsvár, NOV. 2.

A mai napon Kolozsvár város törvényhatóságának szakkbizottságai megkezdik a jövő évi költségvetés tárgyalását.

E tárgyalásoknak alapján fogja majd a tanács megállapítani és e kettő alapján a közgyűlés a város jövő évi költségvetését, mely a számvettség előterjesztése szerint 66% pótdóltal terheli a város adózó közönségét, — pedig ez a múlt évinél 2%-kal még kedvezőbb is.

Sokkal kevesebb idő áll rendelkezésünkre, hogy a költségvetés tételeit részletesen bonckés alá vengők s csupán a kiadások azon tételeire mutatunk rá, melyeket nyugodt lelkiismerettel törölni lehet és a melyek végeredményben legalább is 8—10%-al redukálhatják a 66%-os pótdólt.

Méltassuk először is figyelmünkre a kiadási tételek I. mellékletét, mely a tisztviselői személyzet javadalmazását tünteti fel.

Ne tessék megijedni senkinek, nem a fizetések redukálását akarjuk javasolni, csupán az ideiglenes és nagyon is fölösleges javadalmazásokat akarjuk redukáltatni.

A rovatok tömkelegén végig lapozva ugyanis föltűnő és nagy számmal látjuk előfordulni a díj-nokok számát és fizetéseit, így például

20 díjnak a tanácsnál	14,169 kor.
1 » a főispánnál	400 »
2 » az arvaszéknél	1460 »
5 » a rendőrségnél	3796 »
6 » az adóhiv.-nál	4380 »
9 » a közégi osztályoknál	8541 »
3 » a közégi bíróságnál*	2190 »
3 » az anyakönyvi hivatalnál	2044 »
s így összesen 49 díjnak	36.973 »
fizetéssel.	

Tehát 49 ideiglenes munkaerőt alkalmaznak, a mi egymagában több mint 5%-al emeli a pótdólt. Pedig még a laikus is igen könnyen föl-foghatja, hogy ezen ideiglenes munkaerő, sohasem tudja produkálni működésében azt az eredményt,

* Egyetlenegy tisztviselő mellett.

mintha e létszámot felére leszállítanók és rendes írnokokat állítanánk be, a kik a munkájukat végezni is tudják, mert megtanulták.

A 49 díjnoki létszámmal szemben a rendszerezett díj-nokok száma csupán 16, összesen 21,080 kor. fizetés és lakbérilletményvel — s ha még ugyanennyi írnoki állást rendszereziténénk is, akkor is 15,000 korona megtakarítást érhetnénk el, de munkában bizonyosan többet.

A rendőrség és szolgásmélyzet létszámát és azoknak illetményeit most nem részletezzük. Tudjuk, hogy azokra csekély kivétellel szükség van, habár a szakkbizottságok itt is roslálhatnak bőven a 66%-os pótdólt csökkentésére.

De már a köztisztviselési költségek kiadásainál rá kell mutatnunk a fölösleges kiadásokra, melyekből jó lélekkel törölni lehet négy ezer koronás tételt.

Igy például a köztisztviselési felügyelőnek van 1080 korona fizetése. Ez bizony így nem volna sok, csak a végzett munka arányában sok s minden bizonnyal fölösleges még mellette két vice-felügyelőt 249.— koronával honorálni.

44 utcaseprőt tart a város 16,752.— kor. fizetéssel, kik évenként 1000.— korona seprőt használnak el. Ily nagy kiadással szemben fölösleges a vámhivatalnak két tétel alatt utcák és terek takarítására 1400.—1400.— koronát, vagyis 2800.— koronát kiadni. Ezt is törölni lehet, mint fölösleges kiadást, — a csaknem 18,000 koronával fizetett utcaseprők megerősítés nélkül elvégezhetik azt a munkát is, melyet most külön költség-gel végeztet a vámhivatal, sőt törölni lehet azt az 1000.— koronát is, melyet a Postaberek szemétdombjának el egyengetésére dob ki a város. Egy gondos tisztviselési felügyelő, a 44 utcaseprőjét ezt megtakaríthatná a város kasszájának.

Temérdek pénzt 40,000 kor. felül ad ki a város évente a köztisztviselés és a vámsorompón belül levő utcák kövezése címén fentartott igás marhák, fogatok és személyzete fentartására. Itt a legtöbb fölösleges kiadás történik s lelki furdalás nélkül állíthatjuk, hogy fél-annyi költséggel lehetne azt végez-

tetni, árlejtések után magánvállalkozóknak kiadásával.

Hiszem csupán csak egy nevet-segesen turcsa tételre hivatkozunk. Ugyanis a VII. melléklet 13. pontja alatt föl van véve a bra 7 ló részére 200 hectoliter 1200 koronával, míg a XII. melléklet 21-ik tételle alatt ugyancsak 7 ló már csak 100 hectoliter zabot tud elfogyasztani 550 korona értékben. Bizony ez lényeges differencia annál is inkább, mert ezek nem is valami uri lovak lehetnek, hanem igás lovak, melyek közül a drágábbba kerül 7 ló a köz-tisztviselési tételénél, míg az olcsóbbnak takarmányozottak az utcák kövezésénél vannak fölvéve.

De nézzük tovább az épület javítási tételeket. A IX. melléklet tételle alatt felsorolt épületek javítására 17536 korona van felvéve, míg a XXIV. mellékletben a kaszárnyák javítására szintén 17,027 kor. 22 fillér van előirányozva. Ezek együttvéve 34,563 kor. 22 fillért tesznek. Hát ez bizony olyan horribilis összeg, hogy a szakkbizottságok bátran felére is redukálhatják, annál is inkább, mert a múlt évben e címenek csupán alig 10,000 koronával adtak ki kevesebbet és sem-mivel sincs indokolva, hogy minden évben 30—40,000 koronát adjanak a város épületek javítására, míg ezzel szemben házbaérbe alig kap vis-sza a város 120,000 koronát vagyis 1/3 részét évente.

Csak röviden és egy pár szem-betűnően nagy és részben fölösleges kiadási tételekre mutattunk ismét rá; ahol a szakkbizottságok legalább 8—10 %-ot megtakaríthatnak. De ha lelkiismeretesen veszik tárgyalás alá a költségvetést, bátran lehet ott még háromszor annyit is törölni.

És ezt nemcsak a városatyák, de a tisztviselők is, s első sorban maga a polgármester és a tanács kell hogy komolyan fontolóra vegyék. Le kell szorítani legalább 40%-ra a pótdólt, mert a polgárság nem bírja a nagy terheket s az üzlet pang minden téren. Sem a gaz-gálkodó, sem az iparos és kereskedő, de még a háztulajdonosok sem bírják tovább a nagy pótdólt, mert a számtalan elemi csapás súlyos módon nehezedik vállukra. Ezt a nehé-z, küzdelmes életet érzi a tiszt-

viselői kar is, annál inkább érzi a termelők, a kiknek fogyasztói a tisztviselők.

Pihenjünk pár évig az alkotásokban, ujtásokban, úgy is roham-lépésben haladtunk egy évtized óta.

A mostani nemzedéktől egyelőre eleget kisorsítottunk. Hagyjunk pi-henést az erősödésre. Szállítsuk le a pótdólt!

Képviselő.

„Az önálló vámterületről.”

Felolvasta Dr. Deák Albert

a kolozsvári Iparos Egyesületben 1904. október 30-án.

II.

Ghyezy Kálmán és a kisebbség javas-lata a külföldi (Belga-Holland) preceden-sekre hivatkozva az adósság tőkében meg-osztott részét kívánta elvállalni.

És akkor felállott Lónyay gróf és azt indítványozta, hogy még a többségi javas-latból is töröltessek az a rész, mely Ma-gyarországot illető rész külön kezelésére vonatkozik, mert ez félremagyarázásra ad-hat okot.

Lónyai felfogása mellett az akkor még fiatal Kautz Gyula (a későbbi bank ko-rmányzó) érvelt ember által meg nem érthető mélységes argumentumokkal.

Az eredmény a Lónyai-féle indítvány elfogadása lón. — De még ha csak ez volna!

De (valamivel több, mint 5 százalék kamatkules alapján) megállapítottak egy fix évi járulékot, mely akkor körülbelül 600 millió tökének felelt meg.

Ugy, de azóta a kamatláb óriási csök-kent, úgy, hogy ha Magyarország konver-táltatta volna az akkori kamatlábbal elvál-lalt adósságot, ma kb. hat millióval fizetne (törlesztéssel együtt) kevesebbet annuitásban évenként.

Ugy, de az osztrák egész joggal azt mondja, hogy mi nem tőket, hanem járulé-k-fizetést vállaltunk el s így ez adósság rész önálló konvertálásához nekünk nincs jogunk, ellenben neki van!

Öt tehát megtehettünk volna azt a csuf-ságot, hogy a kamatlábnak pl. olyan ala-csonyra szállításával, a minőt pl. Anglia az ó adósságai után ma fizet: az egész abso-lutork csinálta adósságot a mi általunk fizetett évi tributummal, (mert ez valóságos hüber adó) törlesztile.

Sőt az is meglehet, hogy az adósság letörlesztése után — mikor már a tőkéből egy krajcár sem áll fenn — fizetni fogjuk Ausztriának a 30,000,000-t egy olyan adósság törlesztésére, a mi — nincs.

Hát ilyenek voltak a mi 1867-beli nemzetgazdáink!

Maga Széchenyi is inkább a zseni ihletése s a külföldi utakon szerzett tapasztalatok neveltje, mint tudományosan kép-zett gyakorlati nemzetgazda volt.

nyí, hogy a kiadásait fedezhesse. Napról-napra apad a tőkéje. Egy este aztán el-szánta magát és hazárdirozott. Két perc alatt elpusztott az utolsó aranya is. Akkor visszajött.

— Majd mire a lóversenyek jönnek — gondolta magában.

Csak hogy elfőtték a lóversenyek és Lá-zár Dani nem tudott pénzt szerezni hozzá. A második esztendőben se, a harmadikban se, meg hetedikben se.

Tíz hosszú évig küzdött sorsával, aztán megadta magát.

Beállt beamternek és körmőlt forint ötven krajcárért nyolctól kettőig. Nem volt semmi ambíciója. Megtört, megvénült a tíz évi szörnyű küzdelemben, csak annyi vágya maradt, hogy tisztességes ruhája és kosztja legyen. A milliókat, miket szerezni akart, egészen elfelejtette.

Utóbb érezte, hogy nem jó az ember-nek egyedül lenni, körülözött tehát. A szom-széd hentesnek volt egy kövér, vöröskézü lánya. Jó arca volt, kedves, szerény terem-tés, hozott is volna valamit a házhoz — hát ezt a lányt vette feleségül Lázár Dani.

Nem szerette ugyan a feleségét soha, de meghátotta őt az a ragaszkodás, mellyel a gyenge, akarat nélküli asszony iránta vi-seltetett és így tűrheto életük volt.

A hivatalát ott hagyta, otthon iroga-tott vagy festett s mivel nem szorult a krajcárokra, elég szépen keresett munkáival.

Mikor egyszer hazafelé ballagott, nagy vörös plakát öltött a szemébe: a lóverse-nyeket hirdették rajta.

Lázár Dani arcan szomorú, fáradt mo-soly jelent meg — most már volna pénze a terveihez, de vajjon érdemes volna-e megkockáztatni?

Azért mégis kiment. Tett és nyert. Megint tett és megint nyert. Persze csak szolidan és meggondoltan játszott, de azért mikor kijött a versenyterületről, mégis volt vagy nyolcvan forint nyeresége. Megívott egy pohár jutalom-sört, aztán elballagott

De mint ilyen, belátta ezt a nagy, örök igazságot és hirdette is: hogy a nemzeti nagyság alapja — a nemzeti vagyoniosság.

Érteni és menteni tudom a kiegyezési korszak államférfiát, mert e kérdések a nemzeti vagyoniosság kérdései mégis csak másodrangúak voltak szemekben a nemzeti szabadság és politikai jogok kérdései mel-lét. És éppen azért, mert politikai vonat-kozási egyelőre megoldatlannak látszó problémákra vezettek volna: — inkább hagyták azokat az utókor nemzedékének feladatává.

Érteni tudom őket, sőt menteni is, mert akkor még — legalább Magyarorszá-gon — nem volt még a későbbi vasuti halálat; 1865-ben a világ vasuthálózata volt 145,000 km. Európáé 75,612. 1895-ben a világ vasuthálózata volt 698,000 km. Európáé 249,899.

Magyarország 1865-ben: 2158 km.

1895-ben: 13,142 km.

s így nem számolhattak annak azzal a ha-tásával, mely egy gyengébb ország iparát fenyegeti egy erősebb iparállam részéről, abban, hogy ez utóbbi az olcsó és gyors közlekedési eszközök segítségével iparcikkei-t a föld minden elrejtett zugában oda juttat-hatja s ez által csirájában megbéníthatja, előlheti a gyengébb és mostohább visz-o-nyok közt tengődő iparok kifejlődését.

Ök még akkor sem tudták, a mit ma már kétségtelenül tudunk, hogy a gyengébb iparnak az erősebbel szemben egyetlen lehetséges védője — a védvám!

De hogy ők is érezték ezt a retentő igazságtalanságot, hogy ők sem voltak meg-győződve az első kiegyezés jószágáról s hogy valóban számítottak arra, hogy e kérdések igazságos megoldása egy későbbi nemzedék feladata, az kitűnik abból, hogy magát az első kiegyezést ugyan törvénybe íktatták, de kikötötték, hogy annak intézkedései öt év elteltével revidálhatók módosíthatók s ha módosításuk közegyetértéssel nem sike-rülne a kiegyezés egészen fel is mondható. És kimondták azt is, hogy a kiegyezés 10 évről, 10 évre megújítandó.

Ime: mindezek fényes tanujelei annak, hogy még az akkori államférfiak is a 67-iki gazdasági kiegyezést legjobb esetben is egy sötétbe való ugrásnak tekintették s ép ezért nem merték annak állandó jellegűt adni, mint a kiegyezés politikai és államjogi részének, hanem ezektől merőben elkülönítve kikapcsoltan, időközönkénti kölcsönös alku-tól és meg egyezéstől tették függővé az azok által kontemplált és törvényesen megerősí-tett gazdasági közösséget.

Am azóta már 37 év telt el. Négyezer mondták fel és háromszor újították meg, ugyanazt a kiegyezést. Mert, hogy lényeges változtatást tettek volna rajta valaha, azt még a kiegyezéseket megkötő államférfiak sem állították. Sőt még Tisza Kálmán mi-niszterelnökségét, Széll Kálmán pedig p. ü. miniszteriségét is oda dobta a miatt, hogy jobb kiegyezésre az osztrákok abszoluta nem voltak kaphatók.

Az igaz, hogy Tisza visszavonta a lemon-

haza. Mire vége lett a versenynek, nehéz ezresek igazolták, hogy helyes volt a theoria. Megmutatta az asszonynak, aki most még kövérebb volt, mint azelőtt, de fehérebb. Az csöndesen, kicsit bután mosolygott a pénz láttára. Nem izgatta őt.

— Akarod, hogy elmenjünk Monacoba?

A kövér, fehérebb asszony megörült egy parányit.

— Jó, ott még úgy sem voltam, ugye az Amerikában van? — kérdezte aztán lassan.

Lázár Dani elpirult egy cseppet.

— Nem — felel vontatva — nincsen Amerikában, de azért narancsok teremnek ott és pálmák nőnek a szabadban.

Az asszony is elpirult egy keveset, aztán felsóhajtott:

— Milyen szép lehet ottan!

Elementek.

Két esztendő múlva Lázár Daninak másfél milliója hevert az angol bankban és négy háza volt a fővárosban.

Este kint ült kis palotája drága sző-nyeges erkélyén és nézte a fehéren izzó vil-lyanos lámpákat, a pompás fogatokat, a nyüzsgő, nevetgélő sokaságot.

Elfacsarodott a szíve. — Most, mikor volna miből élvezni az életet, forintért ebé-del, azt is csak azért, mert még újság a zöldbáb. Este sajtot eszik és egy deci bort iszik, színházba nem jár, pezsgőt orvosi rendeletre iszik.

A keze önkéntlenül is összemorzsolta az illatos havannát. Megnézte, aztán kidob-ta az utcára. Egy kis utcagyerek felkapta, összeragasztgatta, aztán ugcagyerek pőfékelve, királyi büszkeséggel meztőlábal odább.

Lázár Dani felállott és bement.

— Játsszunk? — kérdezte félénken a most már igen kövér asszony.

— Jó, nem bánom — felelte egyked-vűen a férfi.

A selyemnadragos inas nesztelenül ké-szítette elő a játékasztalt és Lázár Dani oszlott,

TARCA.

A mama beteg...

Irtá: Révai Károly.

A mama beteg édes Erzsikém! Nagy kinok dultak szerető szívéen. Járj esőndesebben, ne csattogjon ajkad, Megtört szemével most is ott csing rajtad.

A mama beteg! fogd meg a kezét, Tán elveszed a kinok erejét. A gyermeknek selymes puhasága Jóságos, édes enyhet hoz reája.

A mama beteg! esőköld ajakát, Gyöngye karoddal fogd át a nyakát; A láz elalszik édes csókjaidra, És néma ajkát röpke szóra nyitja.

A mama beteg! álom nincs szemén, Nézz hát szemébe édes Erzsikém! Egy pillantásod ur lesz a halálom, S elringatja őt a jótékony álom.

A mama beteg! jöszte Erzsikém Boruljunk térdre csöndben te meg én! Egy hő imádság, édes kis leányom, A legjobb gyógyszer az egész világon!...

Célnál.

Irtá: Vörös Tibor.

Lázár Dani, a dédesi és somkúti Lá-zárak utolsó férfiája, mindaddig nem gon-dolt a jövőndőre, a mig csak az aranypor-tópét viselte. Gazdag is volt, ősrégi nemes, fiatal is, hát őt; egyebet se tett. A mikor meg kiderült, hogy a pompás élet, hűtlen kezelés, meg lsten tudja mi még megette a hatalmas vagyon, akkor már ugy is hiába törté volna a fejét, azért hát nekibusult-ban még egy-két jóra való mulatságot ren-

dezett Lázár Dani, aztán leköszönt a rang-járól és nekiment a nagyvilágnak.

Nem volt szomorú; az aranyzsinóros dolmány után sohasé vágyakozott valami nagyon, azt meg tudta, hogy koplalni civil-ben sokkal jobban lehet, mint uniformisban. Lett volna még ugyan egy menekülő útja, de Lázár Dani büszke gyerek volt, pillana-tig se gondolt arra, hogy valami nyugat-mazott hentesmester zsíros ezreivel ren-dezze el a jövőjét; nem akart pénzért há-zasodni.

Intelligens, nagyműveltségű ember volt. Dolgozni tudott, akart és szeretett, nyitva állott előtte a jövő, erős szándéka volt, hogy a saját erejéből fogja visszazserezni, a mit könnyelműségében eltékozolt.

Mikor utójára és végérvényesen ve-tette le az egyenruhát — megkönyebbül-tett lélegzett fel: csak egy leste már a pil-lanatot, mikor szabad lesz egészen — mert hát az volt — mihez fogjon legelőbb?

Minden könnyelműsége mellett is prak-tikus gondolkodású fia volt Lázár Dani; nagyon jól tudta, hogy azoknak van a leg-nagyobb jövedelmük, a kik legkevesebbet dolgoznak s a ki valamelyik miniszterium-ba ül be körmölgetni, az már be is tette maga után az ajtót, előre csak teljesen szabad ember viheti igazán. Első sorban tehát sza-badnak kell lennie.

Aztán eszébe jutott a lóverseny is, a roulette is, a kártya is. Ezt az utóbbit rö-g-tön elvetette, kártyázni nem akart, meg nem is tudott. A versenyeken meg a rou-llette-asztalnál azonban ugyancsak otthon érezte magát, — itt már lehetne valami csinálni. Nem is olyan régen, igen szép összegeket dugott zsebre itt is, ott is, pedig sohasé bízta magát a szerencsére, mindig számításainak köszönhető a nyereséget. — Akkor nem törődött sokat vele, azt a pénzt is elhajigálta, mint a többit, most azonban hasznára fordíthatná akkori tapasztalatait.

Kiment a lóversenyre. Valmikepen

összeharcsolt néhány száz forintot, — kez-detnek elég lesz az is. Tűt és nyert.

Megint tett és megint nyert. Szolidan és meggondoltan játszott, s mikor elhagyta a pályát, nyolcvan forint nyeresége volt. Önkéntlenül is elmosolyodott. Nem sok, de — elég. Ha így halad és a mellett taka-rekoszkodik, nem kell soká várnia, hogy ott legyen, a hol már volt egy időben. Fölöt-tébb meglepődött tért be egy pohár sörre, a mit igazán megérdemelt. Bent a vendéglőben barátokra talált, a kikkel szig-oru elvei dacára elment egy másik ven-déglőbe is, kávéháza is, orfeumba is. Reg-gel, mikor aludni tért, a kasszavizitánál színi kezdte fogát, százhusz forintjába került az a pohár sör.

— Ez nem mehet így, — gondolta magában, de azért nyugodtan fektült le, mert végre is a hiba nem helyrehozhatlan, annál kevésbbé, mert nyolcvan forint a százhuszról ugys talált pénz volt.

A következő versenynapok szintén jól sikerültek, de azért a tőke még sem akart növekedni. Pedig most már csakugyan nem ment mulatni. Összeszámolta a napi kiad-sokat. Színház, mulatságokkal együtt, kített vagy husz forintot.

— Es sok: — nem fogok színházba járni és nem fogok öt forintért vacsorálni, — gondolta Lázár Dani és azontul nem ment színházba, de egy forintért vacsorált. Mire bevégződtek a versenyek, volt vagy kétezer forintja. Felkészült, hogy megyen Monacoba. Ruhákat rendelt, bucsnéstélyt tartott, ezt csinált, azt csinált, elment vagy ezer forint a készülődsre, aztán kicsit szo-rongó szívvél ugyan, de mégis elutazott. Utközben megállt itt is, ott is, így tehát ez a pénz is a felére olvadt, mire Lázár Dani kezdte a nyugalma elhagyni.

Lent a pálmák között nem lehetett smucig; a legelső hotelben vett szállást, a legelső éttermekben étkezett és már egy hét múlva látta, hogy minden erőlködése mellett sem bir józan játékkal annyit nyer-

dását, de Széll Kálmán legalább ebben és akkor következetes maradt.

Deák Ferenc 1873-ban Irányi Dániel javaslatát magáéval tette, hogy vizsgálások meg egy parlamenti bizottság által, mennyiben káros ez az állapot Magyarországra nézve s ez a vizsgálat azt eredményezte, hogy a kiegyezés az 5 év lejártával felmondott.

Még is megkötötték 1878-ban újra, 1887-ben megint, 1897-ben azonban kátyuba rekedt a dolog. Először megpróbálták nyelbe írtai a Lukács L. által kifundált ischli klausulával, a ki ezért az ötletért a dinasztia-ról a Kabinet gyöngye nevet kapta, azután a külön vámtérület jogi, de a közös vámtérület tényleges állapotának fenntartásával a viszonyosság kikötése mellett, a nélkül, hogy az eredeti kiegyezésen valami lényeges változtatás történt volna.

Íme a mai kor államférfiai, minő szívesen ragaszkodnak a négy század esztendővel ezelőtti állapotokhoz, a kik nemzetgazdaságban zseniknek tartják magukat, a kiknek tébát az a mentségük sincs meg, a mi a tisztán jogászai képzettségű Deák Ferencnek meg volt, a ki nyíltan megmondta, hogy a status gazdasági szakkérdésekben nem ért, de a li, a mint látszik, még is fölből értett azokhoz, mert legalább a tisztá logikája és a józan esze meg volt.

Az öreg Deák kész volt hozzájárulni a káros kiegyezés felmondásához 1873-ban, de bezzeg a mai miniszterelnök még arra is kész annak fenntartása érdekében, hogy egy fennálló az összes pártok megállapodásával s a király egyenes utasításra s személyes küldöttének közreműködése alapján létrejött, tehát alaptörvény jellegű bírót törvény rendelkezésén túl tegye magát és a további közösseget részenként, rendelői uton, tehát patenssekkel léptesse életbe.

Mindenestre szép haladás 37 esztendő alatt!

III.

Az önk türelmével tisztelt uraim, igen is soká élek vissza, ha a felolvasás keretében kitérnék a 67-iki gazdasági kiegyezés részleteinek ismertetésére, de azért főbb vonásaiban vázolni kell még is azt, mi annak a lényeges tartalma tulajdonképpen mi az, a miről abban lemondunk s mi az, a minek intézésében szabadkezdünk maradt?

1. Hát mindenekelőtt lemondunk arról, hogy mi a többi országokkal, a kikkel kereskedelmi összeköttetésben állunk Ausztria beleegyezése nélkül saját érdekeinknek és szabad elhatározásunknak megfelelő szerződéseket köthessünk.

Mert ilyen szerződéseket igaz, hogy a két kormány hozzájárulásával, de a közös külügyminiszter köthet.

Lemondunk arról, hogy a nálunk iparilag sokkal fejlettebb Ausztriától behozatali vámokat szedhessünk, igaz, hogy ő sem vámolhatja meg a mi nyers terméneinket.

2. Közössé tettük a tengeri és Dunai hajózás és kereskedelem ügyét, vagyis köteleztük magunkat, hogy e tekintetben magunká tesszük az osztrák szabályokat és intézményeket.

3. A vasutak egyenlő elvek és tarifák szerint kezelendők.

4. Az adók nagy része, — ső, dohány — jövedék, szesz, sör és cukor-adót, kötelesek vagyunk az Ausztriában fenn álló szabályok szerint kezelni.

5. Lemondunk az önálló bank és pénzrendszerrel.

6. A kereskedelem kimondtuk a paritást, de lemondunk annak önálló kezeléséről és a közös külügyminiszterre bízuk, meg a közös Consulátusokra a magyar érdekek képviselőit. (Hogy ez a paritás mily módon érvényesül a Consulátusoknál, arra talán elég példa a galaczi levél.)

7. Közös mérték rendszert, szabadalmi

— Terc fők-felső — szólt az asszony. A férfi meglepetten pillantott fel. A fők felső nála volt.

— Lehetetlen — szólt türelmetlenül. — Itt van — beszélt csendesen az asszony és kirakta a kártyákat — tizes, alsó, felső.

— Hiszen az nem felső, hanem királyi! — Király?! Oh Istenem — dadogott elpirulva az asszony — én azt hittem, hogy ez a felső...

Lázár Dani bosszusan vette fel a kártyáit: — Két év óta játszunk minden nap — dühöngte kedvetlenül.

Az asszony nem felelt, de a szeme tele lett könnyel és épen mikor odanézett a férjre, akkor akarta gyorsan, lopva letérlni. Lázár Daninak valami csodálatos melegség fogta el a szívét. Odahajolt az asszonyhoz: — No ne sirjál ezért édes, hiszen nem baj! — mondta kiséremegő, meleg hangon és megcsókolta az asszony puha, fehér kezét.

A kövér, gyémántgyűrűs asszony először csodálkozva nézett az urára — tán még sohase beszélt az ilyen hangon hozzá. Azután megtörtént a szeimeit és nevetett. Határozottan szép volt a pillanatban. Megint felvették a kártyákat és játszottak tovább. Pár perc múlva diadalmasan mondta be az asszony a makk-felső teret.

— Ird fel — biztatta őt Lázár Dani és a maga kártyájában szélről tette a makk-felső.

Majd csak utoljára fogja kijátszani, nehogy észrevegye az asszony.

Mikor abbahagyták a játékot, Lázár Dani behozta a vacsoráját: saját, meg egy deci bort, Lassan megette, aztán kibámult az utcára, ahol fehéren izzottak a villanyos lámpák, egymás után robogtak a szebbnél szebb fogatok és nyüzsgött, nevetgált a sokaság.

Addig nézte, mignem elálmosodott. Akkor aztán elment aludni.

jogot, írói és művészeti tulajdon szabályozást állapítottunk meg.

8. A posta- és távirat ügy egyenlő elvek szerint kezelendők.

9. A vám és kereskedelmi ügyek előkészítése egy közös értekezlet hivatása. Ezek azok a lényegesebb dolgok, a melyeknek az önálló intézkedéséről a 67-iki kiegyezésben most már törvényesen lemondunk és a melyekben kezünket Ausztria elhatározásától függőleg lekötöttük. — Vagyis lemondunk a kereskedelmi és iparpolitikánk, sőt saját közvetett adóink olyatén önálló rendelkezésének lehetőségéről, a melyek saját nemzetünk és polgáraink érdekeinek legjobban megfelelnek: — lemondunk arról a függetlenségéről és szabad elhatározási képességéről, a mi még Európá legnyomorultabb kis államának: Montenegrónak s a tegnap született kis balkán államocskáknak is meg van.

Tekintve pedig, hogy mindezen 9. pontban felsorolt és Ausztriával közösen intézendőnek kijelentett ügyek a nemzeti vagyonsodás leglényegesebb és legéletbevágóbb kérdéseit foglalják magukban és egy szólnak kimerítik azokat a teendőket, a miktől egy állam és nemzet egész nemzetgazdasági existenciája függ: azt hiszem felesleges bővebben fejtegetnem hát: — hogy miről nem mondunk le, s minek intézése után a mi kezünkben?

Mert tudni kell Uraim, hogy valamint az egész állami élet egy szervezetet, egy organizmust képez, ép ugy, mint egy emberi test, melyben egyik szerv egészséges életműködése a másiktól van feltételezve, és ha az egyik megbénul, a többi nem lehet egészséges, ép így van az, a gazdasági életben is, melynek mindenik ága egymást feltételezi s egyiknek tultengése, vagy bénulása visszahat a másira is.

Képzeli el minő hatással van az egész államgazdaság életképességére az, ha annak főszerve: — a kereskedelmi képviselő, a Consulátusok tekintetében megvagyunk bénítva: banküggyünkkel pedig ugy vagyunk, mint a számai íreke, azzal a különbséggel, hogy külön gyomruk, de közös vérkeringésünk van. A mi pedig jobb kézzel, az ipart illeti, — azt a gutta teljesen megütötte.

Egy példával különben könnyebb lesz ezt a kérdést megvalósítani.

Említettem fennebb, hogy a fogyasztási s így pl. a szesz-adó szabályozása tekintetében Ausztriával egységes kezelési módra vagyunk kötelezve.

Nos, Uraim, tudják önök minő összefüggés van a szesz-adó törvények és a szesz-ipar virágása között.

Tudják önök, hogy az egyetlen igazi nagy és exportképes ipar Magyarországon még a 70-es években a szesz-ipar volt. Olyan gyáraink keletkeztek, olyan industria folyt ez irányban, hogy egy Németországi nemzetgazda ennek láttára így kiáltott fel: „Látom de nem hiszek a szemeimnek!“

Mindezt az akkori a gyártásnak kedvező szesz-adó törvények okozták.

Am ez szemet szurt Ausztriának s egy szép napon elkezdte követelni a szesz-adó olyatén reformját, ami az ő gazdasági szeszgyárainak kedvez.

Persze „az egyenlő elvek szerinti kezelés“ azt teszi: hogy a mi kormányaink teljesítik Ausztri követeléseit.

(Folyt. köv.)

A japán—orosz háború.

— Express tudósítás. —

Budapest, nov. 2.

A balti flotta tragikomikus esetét most vizsgálják Vigóban. Hogy a hulli halászhalkalában van komikus elem, senki sem tagadhatja. Illetve a komikum az orosz flotta viselkedésében rejlik. Ez az operett-hajóhad megérdemelné, hogy játékát kifütyöljék és miután az Atyuska hazarendelte őket, buta viselkedéséért a parancsnoktól az utolsó emberig megboltolják.

Avagy kérdezzük tisztelettel, micsoda bizodalma lehet akárkinek is egy olyan flottában, amely a saját árnyékától is megijed s oktan rémületében a saját hajóját lövöldözi?

A balti flottánál így volt. Két torpedót látott a sötétben Rosdenszvenszky ur. No ez nem lehet más mint japán hajó. Tehát löttek rá. A két orosz torpedó válaszlövés és csinos kis csata fejlődött ki, amelyben a hulli halászok voltak a vesztesek.

Ezt kell megállapítani a vigói vizsgálóbizottságnak, a mely üléseit már meg is kezdte.

A mandzsuri csataterén döntő ütközetre, Dalyn tul Port-Artur elesére van kilátás.

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek.

London, nov. 1.

A vigói vizsgálóbizottság a mai napon megkezdte működését, a melyről azt hiszik, hogy három napig fog tartani. A bizottság az elvi megállapodások után Hullba megy, a hol az esetről felvett jegyzőkönyveket megtekintik s azután Hágába utaznak.

London, nov. 1.

A Sáhó folyónál tegnap délután öt órától kezdve nagy csata folyik. Oku generális az ütközetbe bevonta az egész centrumát. A csata elődőlől még nem érkezett tudósítás, de a Standard levelezője azt táviratozza lapjának, hogy a japánok vannak előnyben.

Páris, nov. 1.

Port-Artur ostroma szakadatlanul folyik. A város lángokban áll. — Az idegen

nemzetiségű lakosság megkérte Stösselt, hogy bocsássa ki őket a várból, azonban Stössel ezt a kérelmet a leghatározottabban megtagadta.

November 1-től új előfizetést nyitottunk az „UJSÁG“-ra. nov. 1-től decz. 1-ig 2 korona. Negyedévre 6 korona. Félévre 12 korona. Kérjük azokat a t. c. vidéki előfizetőket, kiknek előfizetése lejár, hogy az „UJSÁG“ megrendelését minél előbb megújítani szíveskedjenek.

UJDONSÁGOK.

Naptár.

November 2. Szerda.

Katholikus: Halottak napja. Protestáns: Halottak napja.

Az Eke muzeum az örmény himzés kiállítását megtekinthető délelőtt. Belépő díj 1 korona.

Országos Történelmi Breklye Muzeum. (Torna-Vivodában.) Nyitva egész nap; belépés ingyenes.

Az Erdélyi Országos Muzeum érem- és régiségtára megtekinthető d. e. 9—1-ig.

Az általános növényzeti intézet gyűjteménytára (Botanikus Muzeum) nyitva délelőtt 8—12-ig, délután 3—6-ig. Bemenet ingyenes.

Az Egyetemi Könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig, délután 3—7-ig.

Színházban előadásra kerül: Dózsa György. (Páratlan bérlet.)

Az Omke alakuló közgyűlése Marosvásárhelyt.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, nov. 2.

A magyar kereskedőknek egyestülbe való tömörítése, szervezése mind jobban és jobban halad a megvalósulás stádiuma felé. A nagyobb kereskedelmi gócpontok: a fővárosban, Aradon, Szegeden, Kolozsvári stb. már régebb megtörtént a szervezkedés. Most már a távolabbi eső helyeken is tömöríteni igyekszik az Omke a magyar kereskedelem munkását.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület szervezését örömmel konstatáljuk, mert bizonyos irányban egy célét közdünk. Az Omke programjának egyik sarkalatos pontja: küzdeni az önálló vámtérülettől. Mert csak az önálló vámtérülettel lehet virágozó ipara és kereskedelme az országnak, anélkül soha.

Az Omke Marosvásárhelyi szervezkedését is Sándor Pál országos képviselő vezette. Ő a szabadelyűpárthoz tartozik, am azért Marosvásárhelyt nem habozott kijelenteni, hogy az önálló vámtérületre szüksége van az országnak. Persze — és ez a mamelekura vall — most nem tartja megvalósíthatónak Sándor Pál az önálló vámtérület kérdését. — A marosvásárhelyi kereskedők azonban e pontban nem voltak hajlandók szolidaritást vállalni vezérükkel s azt, mit éreznek az önálló vámtérület sürős beállításának szükségességét szépen ki is fejtette és megmagyarázta Sándor Pálnak is Sebess Dénes, Marosvásárhely város jeles országgyűlési képviselője.

Az Omke marosvásárhelyi szervezkedéséről a következőkben számol be ottani tudósítónk:

Hétfőn folyt le Marosvásárhelyt az Omke alakulása, fényes külső formák között. Az alakuló gyűlésen nemcsak a marosvásárhelyi kereskedők vettek részt, hanem megjelent a Székelyföld más városai részéről is több előkelő kereskedő. Az egyesület központját Sándor Pál orsz. képviselő képviselte.

A vendégek a délelőtti gyorsvonattal érkeztek meg Marosvásárhelyre. Az érkezőket a vasúti állomáson Harmath Sándor vezetésével a kereskedők testületileg várták.

Az alakuló közgyűlést délelőtt 11 órakor nyitotta meg Harmath Sándor elnök. A gyűlésen a város sok előkelősége vett részt. Harmath elnök üdvözlőve a megjelenteket, felkérte Sándor Pál országgyűlési képviselőt beszéde megtartására.

Sándor Pál hosszabb beszédben fejtette a gyűlés célját és igen szépen ismertette, hogy mit akar elérni az O. M. K. E. ezen vándor-gyűlésekkel. — Több példával illusztrált beszédét az önálló vámtérület szükségességével fejezte be, melyet azonban most nem tart megvalósíthatónak, hanem csak később, a távol jövőben, akkor, ha közvélemény lesz az eszmének. — Utána Bürger Albert ismertette szakismeretre valló beszédében a székelyföld kereskedelmének történetét. — Tauszik B. Hugó szólott utána, szerencsét kívánva a mozgalom sikeréhez. Sebess Dénes országgyűlési képviselő mondtott ezután egy igen szép beszédet, kifejtve, hogy miben térnek el a Sándor Pál és az ő felfogásai az önálló vámtérületre vonatkozólag. Sándor Pál rövidesen reflektált a Sebess Dénes beszédjére.

Ezzel a beszédnek sora megszakadt és Harmath elnök felkérte a gyűlést a tisztikar megválasztására. Gáspár Jánosra megválasztották a tisztikart és Csiky jelölésére a választmányi tagokat a következőkben:

Elnök: Harmath Sándor, alelnökök: Bürger Albert, Wagner Ede, Szabó Márton, Gábor Márton és Lázár Miklós.

Választmányi tagok Maros-Vásárhelyt: Bocsnay Márton, Csiky Miklós, Duduța Antal, Duduța István, Farkas Herman, Ferentheil Gusztáv, Fogolyán Bogdán, Gáspár Gyula, Kállai Adólf, Kohn Jakab, Kissling Ödön, Návai Bogdán, Nuriásny Antal, Petrács Géza, Pelelei Márton, Reichersperg József, Richtzei Pinkász, Schwartz Bernád, Schwartz Zsigmond, Schuster Ödön, Szalmassy Gyula, Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, Vadadi F. Sándor és Winkler János.

Szécsrégenben: Böck Adolf, Farkas Imre, Fróniusz Károly, Kosch K. Traugott, Mischinger Adolf.

Csikszerebában: Grünwald Albert, Herka Gyula, Merza Rezső, Szoboda József, Trohádn József.

A tisztikar és a választmány megalakulása után az ülést véget ért.

Délelőtti bankett volt László György vendégfőjében, hol az első felköszöntőt gr. Lázár István főispán mondta a tirállyra, utána Harmath Sándor Sándor Pálra és a főispánra, Fenyvesi Soma Sándor Pálra, Sándor Pál Harmath Sándorra, Sebess Dénes a városi polgárságra és méltó polgármesterére, Bernád Györgyre, Bodhazy János igen szép beszédben az önálló vámtérület életét, Gáspár Gyula az iparkamrára, elnökére, tisztviselőre, Szakács Péter az önálló vámtérület fejlegyette érdekes szakértő beszédben.

A rendőrség zavarban . . .

Kolozsvár, nov. 2.

Tegnap délelőtt a kolozsvári rendőrség meglehetősen zavarban jutott. Ezt a kényes helyzetet pedig egy elvesztett bicikli okozta, amelynek p. dig a következő a története:

A Gidofalvy-féle közjegyzői iroda egyik rokonszenves munkása állandóan biciklin jár és kerékpárját rendszerint a kapu alatt szokta elhelyezni, ahol annak mindaddig semmi bántódása nem esett.

Tegnap reggel azonban a kerékpár eltűnt. Nyilvánvaló volt, hogy valaki eltulajdonította. Hiszen a vásári sokaságok rendes jellemzője a különböző tolvajok intenzívebb működése.

Ama bizonyos kerékpártulajdonos is ebben a hizemben volt és azonnal elballagott — ezuttal gyalog — a rendőrséghez és bejelentette az esetet. A rendőrség — amint mondan szokás — megindította a nyomozást. . . . A károsult még a délelőtti folyamán becsatlalta az iratokhoz a kerékpár kitűnően sikerült fényképét, amelyet éppen előtte való nap készített — lévén ő amatőr-fényképező is — oly pozitívban, hogy Kolozsvár egyik előkelő szép leánya odatámaszkodik a kerékpárhoz. . . . Így azu an a bünyűgyi ártak mellett ott van a szép leány arcokéja is. A rendőrség ezen ismertetőjele következtében — mint mondani szokás — még lázasabb mértékben indította meg a nyomozást.

A déli órában már megváltozott a helyzet. A tulajdonos immár tudta, hogy hol a kerékpár. Azt is tudta, hogy az jó helyen van, mert egyik kollégája — akit különben megnevezni nem akarunk, de aki Kolozsvár egyik országos képviselőjének a fia — vitte el azt, hogy megtérjék a kerékpár tulajdonosát.

Nos, ez viszont tudomást szerzett arról, hogy a kerékpár-ügy immár a rendőrség kezében van és feltétlen tisztelettel és bizalommal viseltetve a kolozsvári rendőrség képességei iránt, nem merte hazaküldeni a biciklit, mert attól tartott, hogy a rendőrség felismeri (?) és még elfogja a küldönét is.

A kerékpár tulajdonosa azonban most már kötelességének tartotta, hogy gyilkos komolysággal bejelentse a rendőrségnek: a kerékpárom itt és itt van, kérem intezkedni, hogy én megkapjam. . . .

Az inspekciós rendőrtisztviselő elhült erre a kívánságra. Hogy ő kimenjenek oda és onnan egy „lopott“ kerékpárt hozzanak el: ez végre is tulajdos önfeláldozás lenne a rendőrségtől. . . .

Kérték az illetőt, álljon el kívánságától. De az most már hallani sem akart minderről. Neki a bicikli kell és mivel nyomra vezette a rendőrséget, ez utóbbinak a feladata gondoskodni, hogy az visszakérüljön jogos tulajdonosához. . . . S mikor szigorúan elmondotta kívánságát, otthagyták az inspekciós szobát. . . . a legnagyobb zavarban hagyva a rendőrséget.

Hogy a kerékpár megkerült, az bizonyos; de hogy a rendőrség valóban eljárta volna ez ügyben, az iránt alapos kételeynek vannak. . . . Hát hássé furcsa is lett volna, ha megjelenik a képviselő háznál, keresve az „ellopt“ kerékpárt. . . .

De az ügy ilyen fordulatán sokat nevetek azok, a kik tudtak a dologról. Hogy a tréfa ilyképpen hatványozódik, arra nem gondolt senki. . . . Pedig régi igazság: a ki utóljára nevet, az nevet legjobban!

Csillaghullás katonáéknál.

Kolozsvár, nov. 2.

A hivatalos lap s a közös hadsereg és a honvédség hivatalos közlönyei ma közlik a novemberi előléptetések sorozatát. Az előléptettek száma aránylag csekély. Sokan nem kapták meg kinevezetéseiket, kik számítottak rá. Különösen a tábornoki és törzstiszti karban történt kevés előléptetés, de a tisztihelyettesek sem igen lehetnek megelégedve az eredménynyel. A honvédségnél eddig egy övre minden tisztihelyettest előléptettek, most sokan nem kapták meg a várva-várt aranycsillagot. Az erdélyi részekben elhelyezett honvéd-ezredeknek következő előléptetések történtek.

A törzstiszti karban: A gyalogságnál ezredes Schertl Györgyöt a beszercebányai 16. honvéd gyalogezred parancsnokát; alezredessé Fülöpp Arturt a marosvásárhelyi 22. honvéd gyalogezrednél; őrnagyká a következő elsőosztályú századosokat: Wozáry László a nagyszebeni 23., Fülöpp Géza a marosvásárhelyi 22., Necsk Györgyöt a marosvásárhelyi 22., Vörös Zsárdot a nagyszebeni 23., Osváth Mihályt a beszercebányai 16. honvéd gyalogezrednél.

A gyalogságnál I. osztályú századosokká a következő II. osztályú századosokat: Potocsnik Jenő a nagyszebeni 23., Nagy Lajost létszám felett a beszercebányai 16., Ács Endrét a kolozsvári 21. honvéd gyalogezrednél; II. osztályú századoská a következő főhadnagyok: Gombos Zoltán a brassói 24. honv. gy-ezrednél; főhadnagyká a következő hadnagykokat: Hám Gézát a nagyszebeni 23., Kerekes Józsefet

a kolozsvári 21., Pour Gyulát a beszercebányai 16., macsovai Litsek Gézát a nagyszebeni 23., Michnay Lajost a nagyszebeni 23., Dutkay Blát a brassói 24., Debrezeni Gyulát a kolozsvári 21. honv. gy-ezrednél; hadnagyká a következő hadapród tisztihelyetteseket: Kiss Istvánt a nagyszebeni 23., Brandstetter Ferencet a marosvásárhelyi 22., nemessrétyi Székely Miklóst a kolozsvári 21., Kóntzei Károlyt a brassói 24., Magassy Zoltánt a beszercebányai 16., Damó Jenőt a marosvásárhelyi 22., Schmidt Józsefet a kolozsvári 21., uzoni Zayzon Istvánt a marosvásárhelyi 22., Beczner Józsefet, Kozma Ernőt és László Bélát a kolozsvári 21., Szabó Andort a beszercebányai 16., Weinek Rezsőt a brassói 24., Ott Alfrédet a beszercebányai 16., Surányi Ödönt és Novák Ferencet a brassói 24., Gencsy Jenőt és Herczeg Gusztávot a nagyszebeni 23., Szommer Gyulát, Strinovich Ödönt a marosvásárhelyi 22., Hódos Zsigmondot a beszercebányai 16., Michnay Rezsőt, Eperjessy Bélát a brassói 24. honvéd gyalogezrednél, a következő honv. tartalékos hadapród tisztihelyetteseket: Szilágyi Ferencet a brassói 24., Bittera Zsigmondot a beszercebányai 16. honvéd gyalogezrednél.

A lo vasságnál II. osztályú századoská a következő főhadnagyot: Fráter Lorándot a marosvásárhelyi 9., hadnaggyá a következő hadapród tisztihelyettest: Nábráczky Istvánt a marosvásárhelyi 9. honv. huszárezrednél.

A honvéd hadbírói tisztikarban.

A tényleges állományban főhadnagy-hadbíró: dr. Schmitz Rezső verseci 7. honvéd gy-ezredbeli hadnagyt a kolozsvári VI. honvédkerületi parancsnokságnál.

A katonaeorvosi tisztikarban. A tényleges állományban: törzsoorvos a következő I. osztályú ezredorvost: Bruck Béla dr.-t, a brassói 24. honvéd gyalogezred orvosfőnökét a pozsonyi IV., Réti József dr.-t, a pécsi 8. honvéd huszárezred orvosfőnökét a sz.-fehérvári V. honvéd kerületi parancsnoksághoz való egyidejű beosztás, csikmindszenti Tamásy István dr.-t a marosvásárhelyi 22. honvéd gyalogezred orvosfőnökét a nagyváradi honvédfőhadnagyság orvosfőnökévé való egyidejű kinevezés és Elheniczky Emil dr.-t a zágربی 25. honvéd gyalogezred orvosfőnökét a zágربی horvát-szlavon VII. honvédkerületi parancsnoksághoz való egyidejű beosztás mellett; II. osztályú ezredorvoská a következő főorvost: Köny Lajos dr.-t a brassói 24. honvéd gyalogezrednél; főhadnagy-kezelőtisztté a következő hadnagyk-kezelőtisztté: Péchy Aladárt a brassói 24. honvéd ezrednél; hadnagyk-kezelőtisztté a következő kezelő-törzsoormestert Salamon Bálát a brassói 24. honvéd gyalogezrednél.

Nemzetiségi botrány Vlad Aurél beszámolóján.

— Letartóztatott bujtogatók. —

Kolozsvár, nov. 2.

A román főpapságnak a népiszkolai reformjavaslat ellen való tiltakozása méltó visszhangra talált abban a botrányban, amely vasárnap játszódott le Maros Ilyén, ahol Vlad Aurél a dobrai kerületi képviselője tartotta beszámolóját. Itt is a népiszkolai reformjavaslatlall izgatott a tömeg, amelynek nem azt mondták, hogy az új javaslat zavartalanul hagyja őket hitükben, nyelvükben s csak módot nyújt nekik arra, hogy az állam nyelvét megtanulják, hanem azzal rémíteték, hogy ez a javaslat merénylet az ő anyanyelvük ellen.

Különbösen a programbeszédet megelőzőleg is folyt a lázítás és két agitátor, akik a hatósági intézkedéssel szemben ellentállásra bujtogattak, le is tartóztatattak.

A marosillyei nagy napról a következőket jelentik nekünk:

Vasárnap déli egy órára volt kiűzve Vlad Aurél beszámolója, amelyhez egybe-hívtak gyűlésre a hatóság az engedélyt megadta. Csakhogy egyes vezérek már jókor reggel egybegyűjtötték a népet Rozvány ügyvéd háza elé és megkezdtek a hangulatcsinálást a délutáni beszámolóhoz.

A főszolgabíró felismerve az ebből származható veszedelmet, szétoszlásra hitta le a tömeget. De két agitátor attól tartva, hogy délután már csak kevesen jönnek újból össze, ellentállásra biztatta őket. A főszolgabíró erre letartóztatta ezt a két bujtogatót, a tömeget pedig csendőrékkel osztalta szét.

létért, kiket nem zavar már semmi, sem az irigység, sem a nagyravágás, sem a szeretet, sem a gyűlölködés. Letették a virágokat, megfúrták a koszorúkat s hozzáadva ehhez szívünk melegéből, lelünk érzéséből egy részi fölkészítették a sírokat. Meggyújtották az emlékezős nécesesét s kegyeleles érzéseket állították körül a sírt, mely a közönség elszórtított kedveseknek: atyának, testvéreknek, barátoknak, rokonoknak, barátoknak ad szűk, de csendes és örök hajlékot....

Kolozsvárt ez évben is kegyelettel emlékeztek meg a köztemetőben nyugvó nagy férfiakról. Az egyetem ifjúsága délután fél három órákor gyülekezett a központi egyetem előtti téren s gyászlobogó alatt vonult ki a temetőbe. Itt a Kolozsvári Dalkör éneke után elsőnek Szabó Miklós tartott emlékbeszédet a kolozsvári temetőben nyugvó 48-as szabadságharcosok felett. Közébe Bolya b. haligát alkalmi költeményt szavalt mely érzéssel. J. o. d. a. l. Gábor az írókról és művészekről emlékezett meg. Pető Sándor pedig az itt nyugvó egyetemi tanárok és hallgatók sirja fölött róta le az ifjúság kegyeletét. A gyásznapot, melyen nagy számú közönség volt jelen, a Kolozsvári Dalkör éneke zárta be.

A színtársulat testileg — bárosok néhány tag által képviselve — délelőtt fél 12 órákor vonult ki a temetőbe, hogy a kolozsvári Nemzeti Színház halottainak sirját megkoszorúzza. Az évenként szokásos gyásznapot azonban — nem tudni miért — elmaradt. A kivonult színészek megkoszorúzták E. Kovács Gyula, Megyeri Kálmán és ezeken kívül meg hatvankét kollégájuk sírját. A koszorúk árát a színház nyugdíj-egyesülete fizette.

Este főnyes királyi látogatás volt a temetőben, a mikor a gyászolók ezrei tolongtak már a kora esti órákban, zajossá léve a temető csendes és szomorú birodalmát....

— (A város jövő évi költségvetése.) A város képviselőháza — mint már említettük is — elterjesztette a jövő 1905. évi költségvetési törvényét. A költségvetést a tanács már le is tárgyalta, úgy hogy Szvacsina Géza polgármester már a szavazatokat is összehívta ma délután 3 órára a városi közgyűlési termébe. A költségvetésről már elmondott véleményük mellett, figyelemmel ajánljuk a bizottsági tagoknak a pótdóli lezárásiáról lapunk más helyén közölt mai cikkünket is.

— (A reformáció emlékünnepe Nagyenyeden.) Nagyenyed város közönsége és a Bethlen-kollégium emléképpen nemelték a reformáció emlékünnepe. Mint ugyanis nekünk onnan írják, október 30-án ünnepélyes istentisztelet volt a főterei ref. templomban, mely alkalommal Szilágyi Farkas lelkész mondott imát, Jancsó Sándor pedig alkalmi egyházi beszédet. Az ünnepélyes istentisztelet jelen volt az egész város közönsége s az összes állami és vármegyei hivatalok. — Október 31-én, hétfőn volt a Bethlen-kollégium ünnepe, szintén nagy és előkelő közönség jelenlétében. Az ünnepélyi sorrendje a következő volt: 174-ik dícséret első versét énekelte a gyülekezet. Imát mondott Zayzon János koll. vallásos. Énekelte a tan. kép. ifjúság férfiak. Alkalmi beszédet mondott Nagy Lajos tan. kép. igazgató. Énekelte a gimn. vegyeskar. Szavalt Paulini Rezső VIII. o. t. Énekelte a gimn. ifj. önképző-kör dalkara. Szavalt Dósa Albert IV. o. tan. kép. növendék. A Hymnus énekelte a gyülekezet.

— (Az őszi vásár.) Ma van Kolozsvár az őszi vásár napja. A főtéren és az utcák szélein már állanak a sátor sorok, melyből jó és rossz portékát fognak megvételre ajánlani az elárulók. A rendőrségnek már a tegnapi sok dolgot adott az őszi vásár. Különösen a sátrak elhelyezésével volt sok baj. Arra azonban a tegnapi sem igen ügyeltek, hogy az érvényben lévő miniszteri rendelet értelmében az idegen illetőségűek ne árasshassák portékáikat. A vásárral egy egész sereg csavargó vonult be Kolozsvárra. Tegnapi estig haszonnyelőt állított elő a rendőrség. Egy résztük az szabadon bocsátotta kellő igazolás után, a nagyobb rész azonban a tölöncházba került.

— (Nagybeteg főügyész.) P. H. P. Ferenc pécsi kir. főügyész, volt marosvásárhelyi kir. ítélő táblai bíró, aki csak október 4-én tartotta Mező-Kapuson, Sándor János belügyi államtitkár hűgával: Agniesz esküvőjét, mint résztvevő halljuk, súlyos tüdőgyulladásban, életveszélyesen beteg.

— (Ismerkedési estély.) A kolozsvári Szent-Imre-Egyesület e hó 3-án este fél 8 órákor ismerkedési estélyt tart a Nagy Gábor földszinti éttermében.

— (Marostordavármegye közgyűlése.) Marostordavármegye e hó 29-én tartotta rendes évi gyűlést, Marosvásárhelyen. A közgyűlésen kevesen vettek részt a törvényhat. bizottsági tagok közül. Mindenik pontot gyorsan lepergették, csak a 75. pontnál volt egy kis vita: dr. Sárkány Miklós, Berzencey István és Erdődy Sándor között, a mely parázssá vált a 94. pontnál, a melynek Berzencey mondott hazafias beszédet, a Boesky szobornak Nyárádszeredában való felállítására költség mellett. A vármegye 1000 kor-ját, 2000-re akarta emeltetni s mivel erre alap nincs gyűjtést indítványozott, a mit Déry Zoltán 100 koronával kezdett meg. A többi pontok, melyek az állandó választmányi azokat a gyűlés előtt eligazította, most csak röviden előadva és a gyűlés elfogadására voltak ajánlva. Egy pár pont kivételével a gyűlés a választmány véleményét helyben hagyta és a gyűlés 6 órákor este a főpénz bezárta.

— (Halálhírek.) A város egy közszertartásban álló, derék polgárnak elhunytáról vetünk hírt. Macskási Lajos mészáros mester,

folyó hó 31-én, negyvenhét éves korában meghalt. Temetése ma d. u. 3 órákor lesz a Dózsa-utca 2. sz. alatt levő saját házából. — Mint a kolozsvári m. kir. Gazdasági Tanintézet ifjúsága szomorúan jelenti, Nagy Kőházi Gábor III. éves gázdász f. hó 29-én, életének 22-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése tegnapelőtt délelőtt 11 órákor ment védbe az orsz. Karolina-kórház halottak kápolnájából.

— (A szászok és a kolozsvári hagyományok.) Általános a panasz a hazi asszonyok részéről a hagyományok drágasága miatt. Készséges árt kérnek a hagyományok s még azzal fényesítik a derék szászok, kik a kolozsvári piacot ellátják hagyományukkal, hogy ez az ár is növekedni fog. És mindenki siet magos áron is hagyományt venni, mert napoként csak öt szekér hagyomány látható az Únó-utcában s a szászok azt mondják, hogy ez az utolsó öt szekér, több nincsen és nem is jön, mert nem tartott több hagyomány. Aki venni akar siessen hát vele, mert később még a két horribilis összegért sem jutna hozzá a csipő, de nélkülözhetetlen csemegéhez. És a hazi asszonyok sietnek is a hagyományvásárlásukra. Az öt szekér állandó ostrom alatt van s este telt pénzszacskóval vigan hagyják el a szászok Kolozsvár városát, mely az 6k részükre még mindig ki cses. Masnap pedig új öt szekér áll az Únó-utcában. Ezeket is megrohanják, mert ezek is az utolsók. A dolog pedig, mint meg tudtuk úgy áll, hogy kitűnő hagyományos volt ez évben is a szászok hagyományainak. Az őszi vásárra pár száz szekér hagyomány indultak utnak a szászok. Úlközben azonban valaminek eszébe jutott a bős szászok közül, hogyha mind bemennek Kolozsvárra s egyszerre oly nagymennyiségű hagyományt visznek a piacra, aligha tudnak magas árt csinálni a terményüknek. Elhatározták hát, hogy egyszerre csak 5 szekér jöj be Kolozsvárra. A többieket a közeli falvakban megvárják míg azok eladják az árut. Azután ismét öt szekér és ismét öt szekér, mindig a legutolsó öt szekér. Így csapják be Kolozsvár háziasszonyait a furfangos szászok.

— (Elvesztett.) Kedden este a lutheránus temetőből a Newyork szállodáig elvesztett egy „Persianer Boá.” A becsületvesztés megfélék a Newyork szálloda portásának átadni, hol megfelelő jutalomban részesül.

— (A vas-és fémmunkások thea estélye.) A magyarországi vas-és fémmunkások szövetségének kolozsvári csoportja november hó 6-án, vasárnap a tornavivoda összes termeiben, saját könyvtára javára táncszal, műsorral és nemzetközi világpóstával egybekötött thea estélyi rendez. A theaestélyen Tóth Lajos „Batyár” című népszimfűt is elő fogják adni.

— (Egy örült rémtette.) Dóváról jelentik: Alsó-Kalanelen, Kandrea Valér főszolgabíró bírtokán, Rozsa Juon, ki hirtelen megőrült, nagy vérengzést vitt végbe. Eppen pálinkafőzessel volt megbízva, mikor az örülési roham érte és fejét ragadva, a dóvai vásárról hazatérőknek útját állotta, miközben Hensz Vaszil forradni lakost egy csapással megölte, hét embert súlyosan, többeket könnyebben megsebesített. Csak nehezen tudták a dühöngőt lefogni és a dóvai kórházba szállították.

— (Véres nász.) Dicsőszentmártonból írják: Makavé Vaszil oláhkarácsonyfalvi lakos Miku Anika fajtasi lakossal e hó 15-én a tatáriai anyakönyvezető előtt házasságot kötött. Másnap, azaz 16-án akartak az egyházi áldásban részesülni, a mi azonban nem történhetett meg. A paraszt népnél még most is vitatban van, hogy a menyasszonyt bandériummal, lobogóval viszik az új házhoz. A bandériummal résztvevő legények pisztolyokkal lövöldöznek, persze csak löpőrt használnak. Nevezett völgynek, ki szintén lóháton ment menyasszonyáért, eles tölteny, hat lövött revolvert vitt magával s mikor menyasszonya lakásától alig 30 lépésre volt, a belső szobába elrejtett revolverrel kihúzta, hogy üdvözlést adjon. De vesztette. Mert a mint a revolvert zsebéből elővonszolta, a ravasz mellényében megakadt, a revolver elsült s a golyó b. l. arcosontja alá fordult. A völgyény lováról lebukva, három órai kínos tusa után meghalt. A segítségül hívott zsidó orvos már nem segíthetett rajta. A golyó valószínűleg agyát találta a völgyénynek és ott is maradt. Lakodalom helyett temetési szertartást tartottak ezután s a násznépből gyászközség lett. Így az örömmünnepből is gyászünneppé lett.

— (Barlang lakók.) A révi sziklaszorosan Berceky Imre vasuti őra napokban egy új barlang nyílást talált, mely egy tágas üregbe nyílik. Az üregben emberi szerzőmokat találta s másnap a barlanglakóit is sikerült meglesni. Vándor cigányok telepedtek a barlangba s állítólag már a nyár eleje óta tartózkodnak ott. Az esetről értesítették a csendőrséget, kulassa ki, hogy nem valami rablósözveket rejtekelhelye-e az ismeretlen barlang.

— (Félelmében megőrült.) Bajáról írják: Vukelich Elzát, előkelő család 19 éves leányát, ma a templomból jövet több suhanc üzbö veite. A leány félelmében megőrült. Az eset óriási részvétet keltett. A suhancokat letartóztatták.

— (Szénné égett asszony.) Az aradmegyei Gorosdián megrendült szerencsétlenség történt. Berzován József, egy földmívelő felesége, aki súlyos epilepsiában szenved, egyedül maradt otthon s e közben utolérte végtelen baja. Epen a nyitott tűzhely mellett foglalatkodott s arccal esett bele a lobogó lángokkal égő tűzbe. Szénné égett a boldogtalan.

x Pénztárosnőnek ajánlunk üzletbe tisztességes uri hölgy. Cím a kiadóhivatalban. x (Gy gyakorlott korrekter) felvétet k. Cím a kiadóhivatalban.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerdán, nov. 3-án:

Dózsa György

Eredeti történelmi szomorujáték 5 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, csütörtökön november hó 4-én:

Miss Hobbs.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Dózsa György (b. 31. sz.)

Csütörtök: Előszór: Miss Hobbs (b. 32. sz.)

Péntek: Miss Hobbs (b. 33. sz.)

Szombat: Miss Hobbs (b. 34. sz.)

Vasárnap d. u. a. Vén bakancsos és fia a huszár

* Vendég szereplés. Székely Gyula a színház kitűnő hangú baritonistája ma három napi vendég szereplésre Székelyudvarhelyre megy Polgár Károly társulatához. A vendég szereplés bizonyára nagyon érdekelné fogja a székelyudvarhelyiek, hol Székely csak pár év előtt, mint szolgabíró működött.

* Színészet a vidéken. Alig egy év alatt már a harmadik színtársulat kopogtat be Dicsőszentmárton falai közé. Zoltán Gyula hirdeti most, hogy 32 tagból álló társulatát e hó első felében megkezdte működését Dicsőszentmártonon. Zoltán Gyula egyike a vidék legrégibb színgazdáiának, sok helyt fordult meg s mindenütt elég jó emlékeket hagyott maga után. Remélhetőleg a dicsőszentmártoni közönség tetszését is megfogja nyerni működésével. — Kézdivásárhelyt is a napokban kezdi meg előadásainak sorozatát Szalkai Lajos társulata a. Aranyvirág-gal. A társulat, mely nemrég a vidék előkelőbb társulatai közé tartozott most csak 25 tagból áll. A társulat operett szubrett primadonnája Tábori Frida, a drámai hősnő és szende Helézy Ilona. Szalkay igazgató az operett buffoi szerepekről fogja betölteni. Az évad alatt többek között színe hozzák a Hajduk hadagyát, Kalinka grófnőt, Apajunet, „En, te, ő-t, Utazás az örvégység felé, című vígjátékot, a Takarodót, az Egyenlőséget és a „Pénz” című darabot.

IRODALOM.

(.) Armenia. Szamosujvárt megjelenő magyar-örmény havi szemle, az „Armenia” legutóbbi számát teljesen Czetz János tábornok emlékének szenteli. A füzetben ki is adja a szerkesztőség a tábornok két utolsó fényképét. Érdekes a füzetnek az a része, melyben Szongott Kristóf, a folyóirat szerkesztője meg akarja dönteni a lapoknak azt az állítását, mely szerint a kapcsolatot, mely Czetz Jánost tizenkét évig ismét a hazájához fűzte, a kolozsvári Ereklje Múzeum igazgatójával való összeköttetés volt. Ez az állítás téves, írja Szongott, mert ő volt az, kihez a tábornok az első levelet intézte bujdosásából és vele s általa tartotta fenn az összeköttetést a hazával. Ennek bizonyítására ki is adja a hozzá intézett kö vetkező levelet: „Szongott Kristóf tisztelt hazafi barátomnak — Szamosujvárt Ön volt az első, ki a 48—49-iki események óta újból említ kegyelettel nevemet a magyar közönség előtt. Őt illeti tehát nyilvános hálám, minek kifejezéséül átküldöm ezen utolsó fényképet, egyetlen példányt a magyar hazának. Isten áldja meg Önt és a hazát! Czetz János.”

Azt a híresztelést is megcáfolja Szongott, hogy többször igyekeztek volna rábírní a tábornokot a hazába való visszatérésre. Ennek bizonyításul szintén egy levelet közli a tábornoknak, melyben a többek között ezeket írja. „A mi a hazamenetelt illeti — öszintén megvallom — hogy igen nagy kedvem volt a millenium alkalmával utolszor megfordulni kedvelt hazánk nyájas völgyeiben, főleg a Székelyföldön s szintugy vártam erre nézve bármely csekély felhívást, ha szinte megrongált volna hazi költségvetésem alapját. De ez nem jött és így ki tudja, ha valaha valósíthatom-e szándékomat?”

Es nem is valósíthatta meg soha. Elhunyt anélkül, hogy látna volna a hon béréit, melyért odadobva életét és jövőjét, hősiessen harcolt.

Táviratok

Beöthy Ákos a házszabály-revizióról.

Budapest, nov. 1.

Beöthy Ákos, a képviselőház nagytekintélyű tagja nyilatkozott a házszabály-revizióról, melyet elítél, károsnak tart és kárhóztatja Apponyit, hogy Tisza kormányzása után nem lépett ki azonnal a szabadelvűpártból.

Egyébként kijelenti, hogy a költségvetést felesleges a bizottságokban tárgyalni, azt egyenesen a plenum elé kell vinni és így sok időt megtakaríthatnának.

Az angol—orosz konfliktus.

Budapest, nov. 1.

Londonból jelentik: Az angol—orosz tárgyalások még sem mennek

oly simán, mint azt a közrebecsított hírekből következtetni lehetne. Bizonyítja azt a balti hajórajnak Vigóból való eltávózáása is.

Tokioból jelentik: A japán kormány jegyzéket tesz közzé, melyben tiltakozását fejezi ki az ellen, hogy semleges államok a balti flotta útját, különösen szénfelvétellel elősegítik. A japánok azt vélik, hogy nekik, mint hadviselő feleknek joguk van tiltakozni az ellen, hogy ellenségük megerősödésének más államok ilyen burkolt támogatást nyújtsanak.

Londonból jelentik: Az angol kormány megbízottai most vizsgálják meg a hulli károkat és konstatalták a hajón található gránatokból, hogy az oroszok gyorstűzelő ágyukkal lövöldöztek a halász-bárkákra.

Csifuból jelentik: A japán hajóraj egyik legnagyobb hajója eltűnt: Valószínű, hogy francia lobogó alatt a port-arturi kikötőbe vonul be.

A japán—orosz háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, nov. 1.

Pétervárról jelentik: A japánok Mukden körül egy magaslatot vetettek ostrom alá. Hat orosz század és két japán ezred volt tűzben és végre az oroszok több mint felényi veszteséggel visszavonultak.

Londonból jelentik: Kuroki főhadiszállásáról érkezett hírek szerint az oroszok támadást intéztek a japán centrum ellen, de csakhamar vissza is vonultak.

Wallburg Ernőt fölmentették.

Budapest, nov. 1.

Ma déli 12 órákor hirdette ki a kir. törvényszék báró Wallburg Ernő ügyében az ítéletet, mely szerint Wallburgot a vád és következményei alól felmentették.

Az ügyész az ítélet ellen fellebbezett.

Péter király utazása.

Budapest, nov. 1.

Belgrádból jelentik: Péter király kíséretével tegnap éjjel ideérkezett.

A spanyol parlamentből.

Budapest, nov. 1.

Madridból jelentik: A kamara elfogadta a kisebbség összes csoportjaitól elfogadott javaslatot, mely szerint a semmitörvények kelt megállapítása, hogy ama képviselők közül, melyeknek kiadatási kérvénye a kamarától függ, melyik állítandó törvényszék elé. Az ülést ezután berekesztették. Azt hiszik, hogy Maura miniszterelnök állása megszilárdult.

Vasuti szerencsétlenségek.

Győr, nov. 1.

Az innen Sárvárra menő tehervonat reudes sebességgel haladt be a sárvári állomásra, de hibás váltoállítás következtében neki szaladt egy hatvan kocsiából álló tehervonatnak. 12 tehervozat és a mozdony teljesen összerongcsoldott és 10 szerkocsi megrongálódott.

A mozdonyvezető és a fűtő leugrott a vonatról és így emberéletben nem esett kár.

Ugyancsak Csákány közelében kisiklott egy tehervozat és felborult. Emberéletben szerencsére itt sem esett kár.

REGÉNY.

Rég mult időkől.

Ira: Szabóné-Karay Anna.

(33.)

Az életuntakat kerüli a halál. Róbert otthon volt újra, a háború szonya, vérontása között neki egy hajszála sem görbült meg. Nyugtalanul várta haza édes anyját, ki nem állhatva ellent anyai ösztönöknek, elment fia után, hogy mint a betegét ápolja, esetleg annak a sebestülésekor az ő gyöngéd keze, szerető szíve örökdíj fölötté.

Szerencsére annak nem volt szüksége rá s a gondos ápolással más szerencsétlent boldogított.

Hintó gördülése hallatszott alant az advar kövezetén, Róbert lesietett anyja elé,

de mire oda ért, a grófnő már kiszállt. — Gyöngédén megölelte, megcsókolta őt és újra a hintóhoz sietett.

— Nem jövök egyedül édes fiam, — szólt, — egy szegény betegét hoztam magammal, kit eszméletlen állapotban szedtünk föl a földről az országúton. Kérlek segits a lámpát tartani, míg János a kocsiáll beviszi őt. Nem tudom kicsoda, de nem volt szívem otthagyni, esetleg az útszélén pusztuljon el.

Róbert készségesen hajolt a kocsiába, de midőn a lámpa fénye az eszméletlen viaszhalvány arcra esett, hátrátartódott és ha a grófnő meg nem kapja, földre ejti a lámpást.

— Ah Istenem! megint kísértet!

— Mi az? Mit mondasz édes fiam! — kérde a grófnő megdöbbenve.

— Semmit, édesanyám.... Ez az ifju Amina bátyja.... Nem, nem a — völgyénye.

— Add ide azt a lámpást és menj szegény fiam, majd ha a beteg el lesz látva, felkereslek.

Mialatt Eleket a kirendelt szobában lefektették, Kendeffyné sietve dobta le utiruhát és hozzá sietett. Nagyon kíváncsi volt rá, hisz a vak kosárfonóról már annyit hallott beszélni, különösen mióta szép kedvesét megölték.

De meg fia, Róbert miatt is érdekelte; kíváncsi volt rá, milyen lehet az a földhöz ragadt szegény fiu, a kiért egy leány képes elutasítani a grófi koronát, ha olyan csinos, jó és gazdag ifju ajánlja föl, mint az ő fia.

Szívében mondhatni egy csekély kesertőség és bosszussággal vonta szét az ágy függönyeit, melybe Eleket lefektették.

A csillár teljes fénye szóródott reá; a grófnő megrázkódva, kerekre nyílt szemekkel bámulta őt, mintegy megigézve, némán, mozdulatlanul.

Az a sápadt, sorvadt, csukott pillákkal pihegő arc, azok a szenvedéstől megörült, de gyönyörű, finom vonások, tán valami régi emléket keltettek föl szívében? — Csak nézte, nézte őt és ő is pihegni kezdett mint a lázbeteg....

Aztán hirtelen feltépte keblén ruháját s egy arany medallion rugóját megnyomva, odatartá Elek arcához. A medallion kétfelé nyílt s belsejében látható lőn egy arckép. Az arckép egy olyan koru ifju ábrázolt mint Elek volt, nagy, szelíd tekintetű olajbarna szemekkel, finom metszésű ajakkal s aranyoske fűtökkel magas homloka körül.

A grófnő keze remegett, míg szeméi, hol a képen, hol az élön révedeztek.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

B. J. Nagyenyed. A küldött tudósítást köszönettel közöljük. Az alakuló közgyűlés műsora már közölve volt hétfői lapunkban és szívesen várjuk a tudósítást.

Feljelő szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfőigazgató:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a n. érd. közönség b. tudomására hozni, hogy: Szentlélek-utca 1. szám alatt levő

„Kis Pipához” címzett vendéglőmet áthelyeztem

Ferenc József-ut (Czakó-ház) alá. Blismert jó konyhát és tisztán kezelt boraimat.

ajánlom a nagyrédmű közönség becses figyelmébe! Naponta friss Drécher-sör.

Elfogadok ebéd és vacsora előfizetéseket a legjutányosabb árban!

A n. é. közönség b. párt fogását kérve, tisztelettel

özü. Ács Sándorné.

NAGY JENŐ

a amerikai szájpadrásléknélküli műfog speciálalista

Vesselenyi Miklós u. 6. sz. (Dr. Goth-ház.)

Fogad: d. e. 8—12. d. u. 2—6.

A világhírű Müncheni sör Pschor-Brau

poharanként is kapható

Deák Ferencz-utca 8. sz. tisztelettel: PFERSCHY J.

3526 Diszokmánnai kifizetve! 45—100

Bernáth E. Sándor varrógép kerékpár

nagy rakatára és hangszer-üzletre) Kolozs Vá

a n. kir. posta- és táv. szállítója)

Osszes áruimat havi részletekre is adom s az azokról 5 évig felek. — Szakszerű villamos világiatással és motorerőre berendezett mechanikai műhelyemben a javításokat gyorsan és jutányos árban készítem. Nikkelezéseket, különféle színu elmozdításokat saját fűtődobban és kemenczében állítok elő.

Kerékpárkölösönöz osztályt tartok fenn! — Telefon 412.

Képes árjegyzéket adok bármelyikre!

Feltűnést keltő árak!

Női cugos cipő 2.40	Női fűzős cipő fekete és színes 2.60	Női gombos cipő 2.75	Női fűzős cipő box-calf 3.50
Férfi cugos cipő borított és sima 2.50	Férfi hegymászó cipő 2.75	Férfi cugos vagy fűzős box vagy sevrán 4.—	Fekete női félcipő 1.80
Női félcipő színes 1.80	Női szürke vitorlavász. félcipő 90 kr	Férfi vitorlavász szürke félcipő 1.—	Női félcipő gumival 1.20
Fekete és színes fűzős cipők leány- kák részére 1.80	Fekete és szí- nes gombos cipők leány- kák részére 2.—	Fekete és szí- nes fűzős v. gomb gyer- mekcipő 1.30	Női szalon cipő lakk vagy zergébőr 1.30

Különlegesség:

3440 16-30

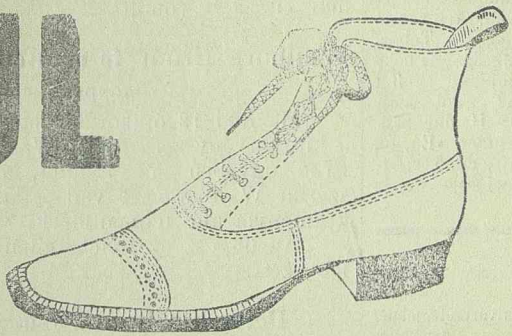
„Goodyear Welt“ American boots!

TURUL

cipőgyár r.-t., főraktára:

KOLOZSVÁRTT

Wesselényi Miklós-utca 6. sz. a.

Czim-táblákat
üvegre, vászonra és pléhre
jutányos áráért készít:
Bellevary Mihály
czégfestő == Kolozsvárt,
Kossuth Lajos-utca 7-ik sz. alatt.
3590 7-4

Kolozsvár
legszebb és legegészségesebb levegőjű
uj villa-telepén
mely az új színházról, az igazságügyi-
pénzügyi-, erdészeti palotától és a vasúti
üzletvezetőségtől 200—400 lépés távolban
az Attila-, Zrínyi- és Vörösmarty-
utczákban fekszik
a még meg nem vásárolt
200—500 □-öl területű
házhelyek villatellékek eladók!

Az idén felépült: 12 villa! Eladva: 32 telek!
Vízvezeték bevezetve, csatornázás
munkában; az idén az is befejeztetik!
Az árak - melyek a folyó évben nem emel-
tetnek - □-ölenként 5-95 és 21-25 kor. kö-
zött váltakoznak a **fekvés és minőség** szerint!
Bővebb felvilágosítást nyerni és vásárolni lehet:
naponta délelőtt: 11—12-ig és
délután: 2—5 óráig
a tulajdonos: 3603 10-4
„Erdélyi Gazdasági Egylet“-nél
Kolozsvárt, Petőfi utca 7. sz. I. emelet.
Telefonszám: 158.

Dr. BIRÓ-féle 3500 2-4
RHEUMA-SZESZ
Kipróbált szer mindennemű
csúszos fájdalom ellen. 1 üveg ára: 1 kor.
Kapható: a „Wolff“ gyógyszerárban, Kolozsvárt.

Világhírű!

a „Rekord“ festészeti műintézet
a kiválóan sikerült élet-
nagyságu arcképeiről, melyeket elismert
művészek által készített. Számos (kir.
közjegyző által hitelesített) elismerőlevél
a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarel- és pastellfestésben ténykép
után 48—63. cm. nagyságban ára 20 kor.
Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és
kréta-rajz ára ————— 5 kor.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk min-
denkinek **teljesen ingyen**, ha részünkre
3 rendelést szerez és azokat egyenkint
vagy egyszerre beküldi.

„REKORD“ festészeti műintézet
Budapest, VII. Rottenbiller-utca 46.
3566 20—20

A híres és közkezdveltségnek örvendő
K-IMPERI
Répáti savanyuvíz
mindig friss töltésben kapható minden fűszer-
kereskedésben és vendéglőben
Kizárólagos főraktár Kolozsvárt:
Veress Károly Dézma-utca 1. (Telefon 466.)
3230 2-4-460

SZŐLLŐ- oítványok!

Amerikai alanyba oított
100.000-nél több

szakvanyminőségű, gyöke-
res fás oítványok, legkiválóbb
csemege és borfajokból, teljesen
fajtiszta, tökéletesen forrott,
dús gyökérzetű példányok
mérsékelt áron,
ősi vagy tavaszi szállításra
megrendelhetők:

Grosz és Roner, Teke
Kolozsmegye, szőlőtelep tulajdonosoknál.

Kiadó lakás!

Honvéd-utca

52. szám alatt

4 szoba, konyha, fürdőszoba,
üveges verandával

lakás

A lakáshoz esetleg istálló is van!
Értekezhetni bármikor lehet ugyanott.

Elsőrangú könyvnyomda!

Ujság kiadó-vállalat!

Telefon-
szám
204.

GOMBOS FERENCZ

KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 12. szám.

Telefon-
szám
204.

Gazdagon fölszerelt könyvnyomdám-
ban gyorsan, izléssel és a legjutá-
nyosabb árban készítek el bármilyen
könyvnyomdai munkákat, úgymint:

- irodalmi műveket, ○
tankönyveket, tudó-
mányos és szépirodalmi
folyóiratokat, napi,
heti- és havi lapo-
kat, kereskedők és ipa-
rosok részére szám-
lákat, üzleti köny-
veket; — ugyancsak
eljegyzési kártyá-
kat, névjegyeket,
meghívókat, falra-
gaszokat stb. stb. ○

Mint szakember, ki a nyomdászatot
tanultam, az erdélyi részeken a
mai napig is a legjobb hírnévnek
örvendő könyvnyomdám **négy**
gyorsasajtóval és a legmoder-
nebb igényeknek teljesen meg-
felelő betűanyaggal szereltem
fel, úgy, hogy bármilyen könyvnyom-
dai munkák izléses és szakszerű
kiállítása tekintetében nemcsak a
helyi és vidéki, hanem bármely
elsőrangú fővárosi könyvnyomdával
szemben is kiállok a versenyt.

Minthogy pedig könyvnyomdám
magam személyesen vezetem, a
nyomdai munkákat megrendelő köz-
önség egész bizalommal fordulhat
nyomdámhoz, mert úgy a szép és
csinos kiállítás, mint az árak tekin-
tetében a legnagyobb megelégedé-
sére lesz mindenkor kiszolgálva.

Bármilyen kis- vagy
nagyobbszabású vidéki
megrendeléseket leg-
gyorsabban és kifő-
gastalanul eszközölök.

Ugyancsak a nagyérdemű olvasó
közönség szíves figyelmébe ajánlom

„UJSÁG“

függetlenségi és 48-as Kossuth-párti
politikai napilapomat, mely önálló
vezérezkeivel kívül, távirati- és
telefon-jelentéseivel a legkorábban,
a budapesti lapokat is megelőzve,
számol be mindenkor olvasóinak.

Előfizetési árak:

Egész évre 24 kor.
Fél évre 12 „
Negyed évre 6 „
Mutatványszámok 8 napig ingyen és bérmentve.

A n. é. közönség nagybecsű párt-
fogását és bizalmát továbbra is kérve
teljes tisztelettel

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonos,
az „UJSÁG“ pol. napilap kiadótulajdonosa.

Könyvnyomdámát áthelyeztem

Deák Ferencz-utca és Minorita-utca sarkán levő
saját házamban e célra épült külön helyiségbe.